

İstanbul Sanayi Odası

Bahçivan, bu dönemde finansal istikrarın önemine dikkat çekti

“Dünya, salgının geleceğini hala öngöremiyor”

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, son haftalarda birçok ülkede koronavirüs grafiğinin yeniden yönünü yukarıya çevirdiğine dikkat çekerek dünyada yeniden kısıtlayıcı önlemlerin gündeme gelebileceğini söyledi: Bahçivan “Dünyada salgının orta ve uzun vadeli etkilerini halen tam olarak yaşamadığımız ve hatta bazılarını halen öngöremediğimiz ortada. Yılın ortalarından itibaren küresel ekonomi tablosunda gözlenen iyileşmenin sürdürülebilir olmasının önünde muhtemel potansiyel engeller var” dedi.

Türkiye ekonomisinde başta İSO tarafından açıklanan Türkiye İmalat PMI, İhracat İklim Endeksi olmak üzere birçok göstergelerdeki olumlu gidişe dikkat çeken Bahçivan “Büyümenin hızı kadar sürdürülebilirliğine, niteliğine ve onun temel taşlarından biri olan finansal istikrara özen göstermemiz gereken bir dönemdeyiz” dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi ve İSO Meslek Komiteleri'nin (MESKOM) ağustos ayı ortak toplantısında Covid-19 döneminde imalat sanayi sektörlerinin genel durumu ve geleceğine ilişkin değerlendirmeler ele alındı. Açılış konuşmasını İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın yaptığı video konferans yöntemi ile gerçekleştirilen ortak toplantıda, İSO Meclis ve İSO MESKOM üyeleri de görüşlerini paylaştı. Konuyla ilgili konuk konuşmacı olarak toplantıya katılan PwC Türkiye Başkanı Sayın Haluk Yalçın ve Danışmanlık Hizmetleri Direktörü Sayın İdil Özdoğan de süreç hakkında meclis ve MESKOM üyelerini bilgilendirdi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, mart ayından bu yana devam eden koronavirüs salgınının Türkiye ekonomisindeki etkilerine değindiği konuşmasında, son haftalarda açıklanan bazı verilerin ekonominin koronavirüs şokunu atlattığı yönünde umut verdiği, bununla birlikte sürdürülebilir büyümeye ve finansal istikrara özen gösterilmesi gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan, “Salgının ilk iki ayında kümülatif olarak yaklaşık yüzde 35 daralan takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi, mayıstaki yüzde 18'lik toparlanmanın ardından haziranda da yüzde

17,6 büyüme kaydetti. Temmuz öncü göstergeleri de faaliyet koşullarında iyileşmenin belirginleştiğini gösteriyor: İSO Türkiye İmalat PMI 56,9 ile 9,5 yılın en yüksek seviyesine ulaşarak bu yılın ikinci yarısına oldukça güçlü bir başlangıca işaret etti. Sanayicilerimizin ihracat koşullarını ölçen İSO Türkiye İhracat İklimi Endeksi de 53'e yükselerek son 5 ayda ilk kez 50 eşiğini aştı. Büyümenin olmazsa olmaz unsuru olan talep koşullarına da baktığımızda, otomobil ve konut başta olmak üzere ertelenmiş tüketim harcamalarının büyük bir ivme kazandığı görülüyor. Bu gelişmede bankaların kredi kullandırmasını teşvik edici önlemlerin ve elverişli faizlerin rolü tartışmasız çok büyük. Yaşanan görece iyileşmeye paralel olarak, ekonomik güven endekslerinde de genel bir toparlanma var. Fakat bu güçlü göstergeler elbette ekonomimizin tüm sorunlarının üstesinden gelindiği anlamını taşıyor. En az büyümenin hızı kadar sürdürülebilirliğine, niteliğine ve onun temel taşlarından biri olan finansal istikrara özen göstermemiz gereken bir dönemdeyiz" değerlendirmesinde bulundu.

Merkez Bankaları destekleyici para politikalarını sürdürecektir

Salgının küresel ekonomiye verdiği hasarın boyutlarına da değinen Bahçivan, gelişmelerin koronavirüsün bir süre daha hayatın bir gerçeği olarak kalacağına ve ekonomide yüksek risk ve belirsizlik ortamının geniş bir zamana yayılacağına işaret ettiğini kaydetti. Dünyada ikinci çeyrek Gayrisafi Yurtiçi Hasıla verilerine bakıldığında, Euro Bölgesi'nin yüzde 12, İngiltere'nin yüzde 20, Japonya'nın yüzde 28, ABD'nin de yüzde 33 gibi tarihi oranlarda küçüldüğüne tanık olduklarını söyleyen Bahçivan "Diğer yandan mayıs ve özellikle haziran ayından itibaren dünya çapında salgına karşı uygulanan kısıtlamaların gevşetilmesiyle birlikte üçüncü çeyrekte normalleşme belirtileri gözleniyor. Küresel PMI endeksleri, temmuz ayında küresel imalat sanayi ve hizmet sektörlerinin 6 aylık daralma sürecinin ardından yavaş da olsa büyüme eğilimine dönebildiğine işaret etti. Covid-19 kaynaklı küresel ekonomik krizle mücadeledeki son gelişmelere baktığımızda ise krizin başlangıcından bu yana tüm kaynaklarıyla sürece müdahale eden büyük merkez bankalarının daha uzun bir süre destekleyici para politikası duruşlarını sürdüreceği anlaşılıyor. Geçtiğimiz ay Avrupa Birliği tarafından 750 milyar Euro'luk kurtarma paketi ve 7 yıllık bütçe üzerinde varılan uzlaşma, birtakım eksikleriyle eleştirilmesine rağmen güvensizliğin hafiflemesi açısından önemli bir gelişme oldu. Başkanlık seçimlerine doğru ilerleyen ve salgının hızında bir azalma belirtisi görülmeyen ABD'de ise Kongre'nin benzer bir ek destek paketi üzerinde anlaşıp anlaşamayacağı halen önemli bir soru işareti" dedi.

Koronavirüse yönelik para politikaları ciddi risk yaratacak

Son haftalarda birçok ülkede koronavirüs grafiğinin yeniden yönünü yukarıya çevirdiğini de belirten Bahçivan, görüşlerini şu şekilde paylaştı: "Bazı ülkelerde virüsün yayılımındaki ivmelenme nedeniyle kısıtlayıcı tedbirlerin yeniden alındığına dair haberler kış aylarına ilişkin karamsarlığı pekiştiriyor. Bu risk ve kaygılar gerçekleşirse dahi salgının orta ve uzun vadeli etkilerini halen tam olarak yaşamadığımız ve hatta bazılarını halen öngöremediğimiz ortada. Yılın ortalarından itibaren küresel ekonomi tablosunda gözlenen iyileşmenin sürdürülebilir olmasının önünde muhtemel engeller var. Örneğin koronavirüsün yol açtığı ekonomik hasarı onarmak için uygulanan "ultra gevşek" para ve maliye politikaları nedeniyle, önümüzdeki dönemde bütçe dengeleri, fiyat istikrarı ve finansal istikrar alanlarında da ciddi riskler olabilecek. Zira pandeminin etkileri sürdükçe, merkez bankalarının geniş çaplı para enjeksiyonları, hükümetlerin ise yüksek bütçe açığı verme ihtiyacı devam ediyor ve pandemi sonrası uygulanması gereken konsolidasyonun da boyutu artıyor. Üstelik salgın öncesinde de oldukça sıcak olan jeopolitik, ticari ve stratejik

gerilimler de yeni dönemde artarak devam ediyor. Tedarik zincirlerinde Çin'e bağımlılığı azaltmaya yönelik girişimler, yaklaşan ABD seçimleri, bazı ülkelerde artan toplumsal huzursuzluklar, Akdeniz'de yükselen gerilim, Belarus'taki gelişmelerle yeniden ısınan Doğu Avrupa, Beyrut'taki patlamanın ardından Ortadoğu'daki yeni konumlanmalar ve benzeri birçok faktör, geleceğin daha da belirsiz görünmesine yol açıyor."